

Wat is de situatie?

- Scholen kunnen kiezen uit verschillende eindtoetsen: de IEP Eindtoets, ROUTE 8, Diaeindtoets, AMN Eindtoets en de Centrale Eindtoets. Het mag voor het resultaat van de toets niet uitmaken welke toets een leerling maakt. Het is daarom belangrijk dat de 5 eindtoetsen vergelijkbaar zijn. De Expertgroep Toetsen PO, aangesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, maakt een vergelijking tussen de 5 toetsen. Zo heeft elke leerling met zijn of haar capaciteiten dezelfde kans om een bepaald toetsadvies te behalen.
- De leerlingen hebben de afgelopen weken de uitslag van de toets ontvangen. Er zijn in dezelfde periode verschillende losse signalen binnengekomen van eindtoetsaanbieders en scholen over opvallende toetsadviezen. Deze signalen leken aanvankelijk afzonderlijk goed verklaarbaar, maar de signalen samen vormden aanleiding voor het ministerie van OCW om een onderzoek in te stellen.
- Vorige week is geconstateerd dat er niet te onderbouwen verschillen bestaan tussen de toetsadviescategorieën van de Centrale Eindtoets en de eindtoetsen van de andere vier aanbieders. Dit komt doordat de Expertgroep Toetsen PO gerekend heeft met onjuiste waardes. Vast staat dat de toetsaanbieders geen blaam treft.
- Een deel van de leerlingen dat de IEP Eindtoets, ROUTE 8, Dia-eindtoets of AMN Eindtoets heeft gemaakt, is in een ander niveau ingeschaald dan dat op basis van het toetsresultaat bij hen zou passen. Hierdoor hebben zij een onjuist toetsadvies gekregen. Daarom moesten de toetsadviezen voor leerlingen die de IEP Eindtoets, ROUTE 8, Dia-eindtoets of AMN Eindtoets gemaakt hebben opnieuw worden berekend.
- Dit is een buitengewoon vervelende situatie, in eerste instantie natuurlijk vooral voor alle groep 8 leerlingen en hun ouders, maar ook voor alle leerkrachten en scholen die hierbij betrokken zijn.

Wie hebben een verkeerd toetsadvies gekregen?

- Op vier van de vijf toetsen kan de verkeerde berekening gevolgen hebben. Hierbij gaat het om de toetsen: IEP Eindtoets, ROUTE 8, Dia-eindtoets of AMN Eindtoets.
- Een deel van de leerlingen die een van deze toetsen heeft gemaakt, is in een ander niveau ingeschaald dan op basis van het toetsresultaat bij hen zou passen. Hierdoor moesten de toetsadviezen voor leerlingen die de IEP Eindtoets, ROUTE 8, Dia-eindtoets of AMN Eindtoets opnieuw worden berekend. De toetsaanbieders treft geen blaam.
- Er zijn geen gevolgen voor de leerlingen die de Centrale Eindtoets hebben gemaakt: zij hebben een correct toetsadvies ontvangen.
- De verkeerde berekening raakt zo'n 11% van alle groep 8-leerlingen in Nederland.

Waarom zijn er geen leerlingen bij de Centrale Eindtoets die een onjuist toetsadvies hebben gekregen?

- De grenswaardes van de Centrale Eindtoets vormen het ijkpunt voor de grenswaardes voor de andere toetsen. Dit komt omdat de Centrale Eindtoets (voorheen de Cito-toets) als enige lang genoeg wordt aangeboden om deze doorstroomgegevens te verzamelen. De doorstroomgegevens betekenen dat is onderzocht waar leerlingen met een bepaalde eindtoetsscore zitten in de derde klas van de middelbare school.

- Omdat de grenswaardes van de Centrale Eindtoets het ijkpunt vormde, zijn alle toetsadviezen van de Centrale Eindtoets correct. Bij de vertaling door de Expertgroep Toetsen PO van de grenswaardes van de Centrale Eindtoets naar de andere eindtoetsen, is met de verkeerde waardes gerekend.

Betekent dit dat leerlingen de eindtoets opnieuw moeten maken?

- Nee. De eindscore van de eindtoets klopt wel, alleen het bijbehorende toetsadvies klopt niet. Dit betekent dat leerlingen de toets niet opnieuw hoeven te maken.

Wat moeten wij als basisschool^[1]/leraren nu doen?

- Op dinsdag 21 mei bent u door uw toetsaanbieder op de hoogte gebracht van de situatie.
- U wordt geadviseerd om zo snel mogelijk contact op te nemen met de ouders van leerlingen in groep 8, om hen op basis van de informatie die beschikbaar is snel uitsluitel te geven of er eventuele gevolgen zijn voor het betreffende kind.
- De verkeerde berekening heeft geen invloed gehad op de toetsadviezen van de Centrale Eindtoets. Leerlingen die deze eindtoets hebben gemaakt hoeven dus niets te doen.
- Hebben leerlingen de IEP Eindtoets, ROUTE 8, Dia-eindtoets of AMN Eindtoets gemaakt? Dan ontvangt u van uw toetsaanbieder de juiste informatie zodat u de leerlingen en ouders kunt informeren.
- De toetsaanbieders informeren ofwel rechtstreeks aan de scholen om welke leerlingen het gaat, ofwel helpen hen om het juiste toetsadvies te bepalen. Dit hoort u van uw toetsaanbieder.

Hoe weet ik zeker dat het toetsadvies nu wel definitief is?

- De Expertgroep Toetsen PO heeft alle berekeningen opnieuw uitgevoerd op basis van de juiste waardes. Stichting Cito en RCEC hebben een onafhankelijke tweede en derde berekening uitgevoerd. Daarmee weten we zeker dat het toetsadvies nu definitief is.

Moet ik als leraar/basisschool de eindadviezen nu bijstellen?

- Een afwijkend *toetsadvies* heeft niet automatisch gevolgen voor het *eindadvies* dat de leerling krijgt van de basisschool. De eindtoets is een tweede objectief gegeven naast het eerder door de eigen basisschool afgegeven schooladvies, het is wettelijk vastgelegd dat het schooladvies van de basisschool leidend is. Wel is het mogelijk dat u het eindadvies hebt bijgesteld naar aanleiding van wat een onjuist toetsadvies is gebleken. Hierdoor is het ook mogelijk dat u dit bijgestelde eindadvies opnieuw bijstelt op basis van het gecorrigeerde toetsadvies.

Heeft uw leerling een onjuist toetsadvies gehad?

- Is het toetsadvies verhoogd van pro/vmbo bb naar vmbo bb/vmbo kb en is dit toetsadvies hoger dan het schooladvies? Dan moet u verplicht heroverwegen. Het is aan het professionele oordeel van de school om het eindadvies wel of niet bij te stellen.
- In alle andere gevallen geldt dat het onjuiste toetsadvies te hoog was. Dan zijn er twee opties:
 - **Optie 1:** Heeft u het eindadvies eerder niet naar boven bijgesteld? Dan hoeft u nu ook niets te doen.
 - Bijvoorbeeld: Leerling had als onjuist toetsadvies havo/vwo, en het schooladvies – dat havo luidde – werd niet bijgesteld. Nu blijkt het juiste toetsadvies vmbo gtl/havo te zijn. Omdat eerder niet is bijgesteld, hoeft u nu niets te doen.

- **Optie 2:** Heeft u het eindadvies eerder wel naar boven bijgesteld? Dan moet u het eindadvies voor de tweede keer heroverwegen. U mag het eindadvies naar beneden bijstellen, dat is aan het professionele inzicht van u en uw collega's. Dit hoeft niet. o Bijvoorbeeld: Leerling had als onjuist toetsadvies havo/vwo, en het schooladvies – dat havo luidde – werd bijgesteld naar havo/vwo. Nu blijkt het juiste toetsadvies vmbo gl-tl/havo te zijn, en kan u het schooladvies naar beneden bijstellen tot het eerder afgegeven havo-schooladvies. U kunt er ook voor kiezen om het eindadvies havo/vwo te handhaven.

Wat betekent dit voor middelbare scholen? Moeten zij leerlingen op basis van de nieuwe resultaten toelaten en mogen ze leerlingen alsnog weigeren?

- Het schooladvies van de basisschool is leidend; hierop baseren scholen in het voortgezet onderwijs hun toelating.
- Het is voor het voortgezet onderwijs niet toegestaan om op basis van de score van de eindtoets een kind niet toe te laten.
- Het kan zijn dat basisscholen het eindadvies bijstellen naar aanleiding van de ontstane situatie. Aanpassingen in het schooladvies kunnen dus wel gevolgen hebben voor de toelating en plaatsing in het voortgezet onderwijs. Voorop staat dat kinderen op het best passende schoolniveau terecht komen, zodat ze een goede start in het voortgezet onderwijs kunnen maken.

Wat moeten leraren/schooldirecteuren doen als ouders het niet eens zijn, wanneer er een bijstelling van het eindadvies plaatsvindt?

- De basisschool bepaalt het schooladvies van de leerling. Het is van belang het gesprek met de ouders goed te voeren, om hen te betrekken bij een eventuele bijstelling.
- Indien een ouder het niet eens is met het uiteindelijke schooladvies kunnen zij via de klachtenprocedure van de school een klacht indienen.
- Mochten zij dit niet afdoende vinden, dan kunnen ze contact opnemen met het informatiepunt Ouders & Onderwijs en het informatiepunt van rijksoverheid.nl of bij de speciaal ingestelde Informatielijn Eindtoets voor ouders. Deze informatielijn is bereikbaar op telefoonnummer 050-5999820.

Moeten wij nieuwe resultaten importeren in de LASSen?

- Ja, in de docentmodule zijn nieuwe ZIP-bestanden klaargezet om te exporteren.
 - Download het nieuwe EDEXML export van de resultaten van alle leerlingen van de Eindtoets van het huidige schooljaar.
- Importeer deze export in uw LAS (zie handleiding in de docentmodule onder EDEXML).

Let bij deze LASSen op bij het importeren van de ZIP-bestanden:

- **SchoolOAS:** Het opnieuw importeren van de ZIP gaat zonder foutmeldingen; alleen krijgt iedere leerling dan 2 leerlingrapporten (oud en nieuw). Voorgestelde oplossing: school moet zelf handmatig het oude/verkeerde rapport weghalen.

- **ParnasSys:** Het importeren van de ZIP is niet zomaar mogelijk (en niet nodig) wanneer de ZIP een 2^e keer wordt geïmporteerd; .Voorgestelde oplossing: bij alle leerlingen met gewijzigd advies het PDF-bestand per leerling handmatig aanpassen, zie bijlage "[Herzien eindtoetsadvies invoeren in ParnasSys](#)"
- **ESIS:** Het opnieuw importeren van de ZIP is geen probleem (alles wordt overschreven).

Moet er een nieuwe uitwisseling komen met BRON?

- De uitwisseling met BRON bevat geen toetsadviezen, dus opnieuw versturen is niet nodig.